

ปฏิรูปการศึกษารอบใหม่

นำเสนอด้วย : 3 เม.ย. 2555

ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ชาดาธำรงเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมด้วย ดร.ศศิรา พิชัยชาญณรงค์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดร.ชนกันทร์ ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นางคิริพร กิจเกื้อกูล เลขานิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือ กบ. ดร.นิพนธ์ พัวพงษ์ศร ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และ ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวนิชย์ รองประธาน TDRI และนางอุทุมพร จำรمان ที่ปรึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๖.๓๐-๑๙.๓๐ น. ที่ห้องประชุม MOC โดยมีสาระสำคัญสรุปดังนี้

TDRI ได้นำเสนอข้อมูลและแนวโน้มด้านการศึกษาของไทยในประเด็นต่างๆ อาทิ งบประมาณด้านการศึกษาไทยได้เพิ่มมากขึ้นเป็น ๒ เท่า และไม่ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ในเอเชีย สวนเจนเดือนของครุฑ์ไทยไม่ได้ทำให้มีความก้าวหน้า เมื่อก่อน เลี้ยวขวาการครุฑ์ได้รับเงินเดือน ๓๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน ในขณะที่ผลการวิจัยกลับพบว่าการปรับเพิ่มเงินเดือนครุฑ์ ยังไม่ทำให้ผลสัมฤทธิ์นักเรียนดีขึ้นมากนัก สำหรับนักเรียนไทยใชเวลาเรียนมาก แต่สัมฤทธิ์ผลต่ำ เป็นลำดับท้ายๆ ของโลก โดยคุณภาพผลสอบทุกแห่ง เช่น TIMSS, PISA, O-Net มีแนวโน้มลดลง และมีคะแนนต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ 中国 กองแคนดี้สูงกว่าอินโดนีเซียเท่านั้น ในส่วนของสถานศึกษาแตละสังกัดก็ยังมีความแตกต่างกันมากในด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ที่สำคัญการแสดงความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อคุณภาพการศึกษาในทุกระดับยังคงมีอยู่มาก

นอกจากนี้ ที่ผ่านมาการประเมินคุณภาพ ได้เน้นตรวจสอบศึกษามากกว่าดูผลลัพธ์ที่ส่งผลให้สถานศึกษาแม่จะผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้น แต่ผลการเรียนแยลง และในการทดสอบ O-Net พบร้ามีผลลัพธ์ส่วนหนึ่งต่อนักเรียน ม.๖ ในการเข้ามหาวิทยาลัย แต่ไม่มีผลใดๆ ต่อโรงเรียน หรือมีผลต่อนักเรียนชั้นอื่นๆ เลย ทำให้ไม่เกิดความรับผิดชอบใดๆ ต่อคุณภาพการศึกษา

ในเรื่องเงินอุดหนุนรายหัวโรงเรียนเอกชน พบร่วมกับความไม่เท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐ ทั้งที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ปัญหาสำคัญของโรงเรียนเอกชนที่ต้องประสบบอยๆ คือ มีครูเอกชนลาออกไปสอบบรรจุเป็นจำนวนมาก โดยในปี ๒๕๕๔ มีครูเอกชนถึง ๒,๐๐๐ คน ลาออกไปสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู

ข้อเสนอเชิงนโยบาย TDRI ได้มีข้อเสนอเชิงนโยบายที่สำคัญ เช่น

- ควรจัดสอบมาตรฐานทุกชั้นเรียน หรืออย่างน้อยทุกระดับ เป็นเกณฑ์ในการให้ขึ้นชั้น (Exit Exam)
  - ใช้การเพิ่มคะแนนสอบมาตรฐานในการประเมินผลโรงเรียนและครู และมีผลกับการจัดสรรงบประมาณให้รวมทั้งมีผลตอภาคตอบแทนครูและผู้บริหาร
  - สร้างความสามารถให้แก่โรงเรียนในการปรับตัว
  - เพิ่มอิสระของโรงเรียนในการบริหารครู เช่น การสรรหาครูตามความต้องการ

- ปรับนำนักเรียนอุดหนุนรายหัวให้สะท้อนดันทุนที่แท้จริง เน้น Supply Side
- ให้เงินอุดหนุนรายหัวโรงเรียนรัฐและเอกชน อย่างเสมอภาค

ความคาดหวังของ TDRI เมื่อดำเนินการปฏิรูปการศึกษารอบใหม่

๑. วางระบบตຽรวิจสอบและสร้างความรับผิดชอบ (Accountability) ของโรงเรียน โดยจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มีระบบที่ผูกการประเมินครู ผู้บริหาร โดยดูที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก การจัดการศึกษามีระบบกลไกตรวจสอบโดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ พร้อมทั้งมีหน่วยงานส่วนกลางติดตามผลสัมฤทธิ์นักเรียน

๒. เพิ่มความมีอิสระ (Autonomy) ของโรงเรียน เช่น มีกระจายอำนาจจากการบิหารงบประมาณ และเพิ่มความมีอิสระด้านหลักสูตร

ทั้งนี้ เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้ประสิทธิภาพโรงเรียนเพิ่มขึ้นจาก ๗๓% เป็น ๗๘% และคะแนนการประเมินผลนักเรียนระดับนานาชาติ (PISA) เพิ่มขึ้นจาก ๔๙ เป็น ๕๔ คะแนน รวมทั้งอันดับของไทยขยับเพิ่มขึ้นจาก ๔๖ เป็น ๔๑

ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ฐานะธรรมเวช รมว.ศธ. กล่าวในที่ประชุมว่า TDRI ถือเป็นหน่วยงานที่มีชื่อเสียง ที่ผ่านมาได้ทำวิจัยตามขอที่จริง โดยไม่เกรงใจใคร จึงต้องการให้มาช่วยพัฒนาการศึกษารวมกับกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้หารือในเบื้องต้นที่จะทำงานกับ ศธ. ใน ๒ ส่วน คือ

๑) เป็นที่ปรึกษาองค์กรหลัก ศธ. ตาม Time Frame เป็นระยะๆ

๒) ให้นำข้อเสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบใหม่ของ TDRI นี้ ปรับเป็นยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของ ศธ. โดยมอบให้เลขาธิการ กปฐ.รับไปดำเนินการตามมาตรการเชิงนโยบายให้เป็นรูปธรรม และรายละเอียดการทำงานที่ชัดเจนรวมกับองค์กรหลักอื่นๆ ต่อไป พร้อมทั้งให้มีการกำหนด TOR การทำงานรวมกันให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อหวังจะให้เกิดความยั่งยืนในการทำงาน แม้เปลี่ยนรัฐบาลหรือวัสดุนั่นๆ โดยเน้น Focus การทำงานบางเรื่องที่มีผลกระทบกับการศึกษา ก่อน เช่น รายวิชาต่างๆ ที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การจัดทำข้อสอบมาตรฐาน ฯลฯ ทั้งนี้ขอให้แต่ละองค์กรหลักตั้งงบประมาณปีนี้และปีหน้าในการทำงานร่วมกันต่อไปด้วย

นางอุทุมพร จามร mana ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการแผ่นดิน ได้ให้สัมภาษณ์เพิ่มเติม* โดยกล่าวว่า ที่ประชุมมีมติจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาข้อมูลการสอนทางการศึกษาของนักเรียน เพื่อขอรับความเห็นของครู อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ หรือ O-Net แบบทดสอบวัดความถนัดทั่วไป (GAT) แบบทดสอบวัดความถนัดทางวิชาการ/วิชาชีพ (PAT) ที่สำคัญการประเมินผลนักเรียนระดับนานาชาติ (PISA) ซึ่งผลปรากฏว่าเด็กไทยอยู่ในอันดับร้อยท้ายและตกต่ำลงเรื่อยๆ

สาเหตุที่ต้องพัฒนาให้คะแนน PISA ของเด็กไทยดีขึ้น
เพราะคะแนนดังกล่าวมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของประเทศ
ต่างประเทศจะลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น แต่จะต้องดูระดับนานาชาติด้วย การสอบ PISA
ดังนั้นจะพัฒนาเพียงคะแนนการสอนในประเทศอย่างเดียวไม่ได้ แต่จะต้องดูระดับนานาชาติด้วย การสอบ PISA
เป็นการสอบวัดทักษะพื้นฐานที่เน้นการอ่าน การแก้โจทย์ปัญหาเชิงตัวเลข และการคิดอย่างเป็นระบบ
เบื้องต้นครูจะต้องนำข้อสอบนี้มาวิเคราะห์และคุ้นเคยกับเด็กยังอ่อนเรื่องใด เพื่อการจะทำให้คะแนนดีขึ้นต้องดูขาดเรา
ซึ่งวิธีนี้สิงคโปร์ มาเลเซีย และแคนาดา เคยทำจนประสบความสำเร็จมาแล้ว

นอกจากนี้ จะเสนอ รบว.ศธ. ให้ปรับเปลี่ยนการกำกับดูแลสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สพศ.)
จากภายนอกให้การกำกับของ ศธ. ไปอยู่ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี
เช่นเดียวกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อความเป็นอิสระ และโปร่งใส
เพื่อร่าห์หน่วยที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินและจัดการทดสอบ
ไม่ควรอยู่ภายใต้สังกัดที่มีสถานศึกษาที่ต้องเข้ารับการทดสอบ
ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนดังกล่าวทำได้โดยแก้พระราชบัญญัติของ สพศ. ซึ่งหาก รบว.ศธ.เห็นชอบก็ควรเร่งทำทันที
 เพราะขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.)
 กำลังรวบรวมการแก้ไขกฎหมายของหน่วยงานที่เป็นองค์การมหาชนเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี

ที่มา <http://www.moe.go.th/websm/2012/apr/099.html>